_____

(назва закладу вищої освіти)

_____

(кафедра)

ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАУКОВО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

з дисципліни «Інноваційний розвиток туризму»

на тему:

«АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ»

Виконав(ла):

студент(ка) ___ курсу, групи _____

_____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Перевірив(ла):

_____

2026

ЗМІСТ

ВСТУП 3
1. СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ ТА ЇЇ ТУРИСТИЧНА СКЛАДОВА 4
2. ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ 6
3. ПОКАЗНИКИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ ТА РЕЗУЛЬТАТИ РЕАЛІЗОВАНИХ ПРОЄКТІВ 7
3.1. Туристичні потоки, засоби розміщення і туристичний збір 7
3.2. Реалізовані проєкти та їх результати 10
4. ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ ЗА ВИДАМИ 11
4.1. Види туризму, місцевості та їх особливості 11
4.2. SWOT-аналіз і пропозиції щодо розвитку туризму 12
ВИСНОВКИ 14
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 15

ВСТУП

Актуальність теми. Тернопільська область має для туризму рідкісне поєднання ресурсів: вона посідає перше місце в Україні за кількістю старовинних замків та оборонних споруд, на її території розташовані Дністровський каньйон завдовжки 250 км, Кременецькі гори та гіпсові печери світового значення [13, с. 142–143]. З 2020 року галузь пережила пандемію COVID-19 і повномасштабну війну, тому оцінка планування і реалізації розвитку туризму важлива для влади, громад і бізнесу.

Мета роботи полягає в аналізі розвитку туризму Тернопільської області за стратегічними і програмними документами, статистичними даними та результатами реалізованих проєктів і у визначенні інноваційних аспектів розвитку за видами туризму.

Для досягнення мети поставлено такі завдання:

– охарактеризувати Стратегію розвитку Тернопільської області на 2021–2027 роки: строк дії, стратегічне бачення, цілі та заходи, що стосуються туризму;

– проаналізувати обласні програми розвитку туризму, їх цілі, заходи і стан виконання;

– оцінити показники розвитку туризму та результати реалізованих проєктів;

– визначити інноваційні аспекти розвитку 19 видів туризму і показати на карті області місцевості, де вони розвиваються;

– узагальнити результати у SWOT-аналізі та запропонувати заходи щодо розвитку туризму.

Об’єктом дослідження є туристична галузь Тернопільської області. **Предметом дослідження** є стратегічні й програмні документи області, показники туристичної діяльності та результати реалізованих проєктів.

Методи дослідження. Використано методи документального аналізу, порівняння, розрахунку темпів зростання і структури, SWOT-аналізу та картографічний метод.

1. СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ ТА ЇЇ ТУРИСТИЧНА СКЛАДОВА

Стратегію розвитку Тернопільської області на 2021–2027 роки затверджено рішенням Тернопільської обласної ради від 03.12.2020 № 16 [12]. У 2025 році документ актуалізовано з урахуванням воєнного стану: розпорядженням начальника обласної військової адміністрації від 04.04.2025 № 222/01.02-01 Стратегію схвалено в новій редакції [13], а рішенням обласної ради від 24.06.2026 № 1667 її затверджено разом із планом заходів на 2025–2027 роки [13]. План заходів першого етапу (2021–2023 роки) містив 128 технічних завдань [2, с. 1].

Стратегічне бачення області сформульовано так: «Тернопільщина – край з багатою природною, історико-культурною та духовною спадщиною, високим науково-інтелектуальним потенціалом, конкурентоспроможною інноваційною економікою та високоефективним агропромисловим комплексом» [13, с. 210]. В аналітичній частині Стратегія називає область «визнаною туристичною перлиною України» [13, с. 142].

У редакції 2020 року туризм був представлений операційною ціллю 2.3 «Розвиток туристичної індустрії» [12, с. 220]. У новій редакції туризму відведено оперативну ціль 2.4 у складі стратегічної цілі 2 «Підвищення конкурентоспроможності регіону та зміцнення спроможності громад» (рис. 1.1).

Рис. 1.1. Туристична складова дерева цілей Стратегії розвитку Тернопільської області (редакція 2025 р.)

Джерело: складено автором за [13, с. 211–212, 236–238]

Ціль 2.4 вимірюється двома індикаторами (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Індикатори оперативної цілі 2.4 «Розвиток туристичної індустрії»

Індикатор	2023 (база)	2024	2025	2026	2027 (ціль)
Туристичний збір: база 2023 р., план, тис. грн	1548,3	1551,0	1554,0	1557,0	1600,0
Туристичний збір, факт, тис. грн	1548,3	1985,6	1207,9*	–	–
Відхилення факту від плану, %	0,0	+28,0	–	–	–
Впроваджені туристичні маршрути і продукти, план, шт.	2	7	2	2	2

*Джерело: складено автором за [13, с. 266; 11, с. 5]; * – І півріччя 2025 р.*

Фактичний туристичний збір 2024 року (1985,6 тис. грн) перевищив проміжне значення індикатора на 28,0 %, а цільове значення 2027 року (1600,0 тис. грн) – на 24,1 %. Лише за перше півріччя 2025 року надійшло 75,5 % цільового значення 2027 року. Отже, ціль встановлено нижче досягнутого рівня. Із переліку індикаторів також зникли кількість туристів, закладів туристичної інфраструктури, зайнятих у туризмі та надходження від галузі, які були в редакції 2020 року [12, с. 220].

План заходів на 2025–2027 роки передбачає за ціллю 2.4 такі заходи: регіональну програму розбудови туристичної інфраструктури (10 об'єктів, 2 туристичні

кластери, щорічне зростання туристичного збору на 5 %), облаштування 2 велосипедних маршрутів, формування мережі туристичних шляхів (5 локальних продуктів, 6 об’єктів інфраструктури), модернізацію інфраструктури водного туризму (5 об’єктів), розвиток гастротуризму як складової подієвого туризму (5 маршрутів) і створення 3 туристично-інформаційних центрів [13, план заходів, с. 79–82]. Вимога щорічного зростання збору на 5 % розходиться з індикатором Стратегії, де на 2027 рік закладено лише 1600,0 тис. грн.

2. ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Стратегічні цілі в туризмі область реалізує через обласні цільові програми (табл. 2.1). Програма на 2021–2025 роки визначила бачення області як туристичного хабу, «Подільських воріт» в Україну, транзитної бази для туристів, які подорожують у Карпати та Європу [10, с. 3]. Метою програми є розвиток туризму як одного з драйверів соціокультурного та економічного розвитку регіону на основі різноманітних і унікальних послуг продукту «TERNOPIL*YA: new emotions» для внутрішнього і в’їзного туризму [10, с. 7]. Заходи першого етапу (2021–2023) спрямовано на створення продуктів і представлення області на ринках, другого (2024–2025) – на інфраструктуру вздовж автошляхів і туристично-інформаційні центри [10, с. 8].

Таблиця 2.1

Обласні програми розвитку туризму Тернопільської області

Показник	2016–2020	2021–2025	2026–2027
Документ про затвердження	рішення обласної ради від 03.03.2016 № 111	рішення обласної ради від 23.12.2020 № 44	розпорядження начальника ОВА від 07.10.2025 № 676/01.02-01
Термін, років	5	5 (два етапи)	2
Обсяг фінансування з обласного бюджету, тис. грн	7595,0 план; 4565,2 факт (60 %)	11 300,0 план (етап I: 6780,0; етап II: 4520,0)	3330,0 план (2026 р.: 1465,0; 2027 р.: 1865,0)
У середньому на рік, тис. грн	1519,0 план; 913,0 факт	2260,0	1665,0

Джерело: складено автором за [10, с. 2, 6, 8–9; 11, с. 2, 8]

Нова програма визнає, що фінансування 2021–2025 років не дозволило виконати заходи в повному обсязі [11, с. 6]. Представлення області на 50 заходах [10, с. 11] виконано (понад 50 заходів [11, с. 4]), інші показники частково: замість 25 запланованих екологічних акцій проведено 12 [10, с. 11; 11, с. 3], із 15 прес-турів, запланованих на 2021–2023 роки (25 на весь термін), організовано 7 [10, с. 11; 2, с. 32].

Мета програми на 2026–2027 роки – розвиток туристичної індустрії через різноманітні та унікальні послуги в межах продукту «TERNOPIL*YA: new emotions» для внутрішнього і в'їзного туризму [11, с. 6]. Її заходи охоплюють інфраструктуру і навігацію, продукти й атракції, туристично-інформаційні центри, кластери, кадри, маркетинг, аналіз ринку і міжрегіональні проєкти [11, с. 8]. Серед показників: 2 нові туристичні продукти, 6 облаштованих стоянок на маршрутах, 20 знаків туристичної навігації, 24 презентаційні заходи, зростання кількості внутрішніх туристів на 3 % (2026) і 4 % (2027) та надходжень туристичного збору на 5 % щороку [11, с. 9, 10]. Окремого бачення в програмі немає, тому орієнтиром для неї є бачення Стратегії. У середньому на рік нова програма передбачає 1665,0 тис. грн, що на 26,3 % менше, ніж програма 2021–2025 років.

3. ПОКАЗНИКИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ ТА РЕЗУЛЬТАТИ РЕАЛІЗОВАНИХ ПРОЄКТІВ

3.1. Туристичні потоки, засоби розміщення і туристичний збір

Основні показники наведено в таблиці 3.1. Ряд туристів, обслугованих туроператорами і турагентами, закінчується 2020 роком, тому далі використано дані колективних засобів розміщення (КЗР) і туристичного збору.

Таблиця 3.1

Основні показники туристичної діяльності в Тернопільській області у 2015–2025 рр.

Рік	Туристи, обслуговані ТО і ТА, осіб	з них виїзні	з них внутрішні	Туроператори і турагенти, од.	КЗР, од.	Місць у КЗР	Осіб у КЗР
2015	6668	4970	1643	41	…	…	…
2016	7536	5601	1935	52	…	…	…
2017	9558	7526	2032	43	…	…	…
2018	13 103	9485	3618	58	14	1267	46 103[1]
2019	24 599	20 823	3776	85	15	1392	43 723[1]
2020	8199	7586	613	65	13	1269	15 609[1]
2021	н/о	н/о	н/о	н/о	12	1215	29 767[2]
2022	н/о	н/о	н/о	н/о	11	928	25 628[2]
2023	н/о	н/о	н/о	н/о	10	924	25 716[2]
2024	н/о	н/о	н/о	н/о	10	901	23 651[2]
2025	н/о	н/о	н/о	н/о	9	829	26 305[2]

Джерело: складено автором за [4; 3, с. 1; 6; 5]. Примітки: н/о – дані не оприлюднено (останній опублікований рік – 2020); … – ряд починається з 2018 р.; [1] – кількість осіб, що перебували в КЗР; [2] – кількість випадків прибуття до КЗР (змінена методика, ряди не повністю зіставні). У 2015 р. обслуговано також 55 в'їзних туристів.

До пандемії ринок туроператорів і турагентів області зростав: з 2015 по 2019 рік кількість обслугованих туристів збільшилася в 3,7 раза, кількість туроператорів і турагентів з 41 до 85. Проте зростання забезпечував виїзний туризм, частка якого у 2019 році становила 84,6 %. У 2020 році кількість обслугованих туристів скоротилася на 66,7 %, внутрішніх на 83,8 % (рис. 3.1). Частка області в кількості туристів, обслугованих суб'єктами туристичної діяльності України, становила 0,40 % у 2019 році і 0,35 % у 2020 році [14]. Туроператори обслуговують лише організованих туристів: за даними «Київстар», область відвідали 5,4 млн осіб у 2017 році, 6,1 млн у 2018 і 6,3 млн у 2019 році [10, с. 6].

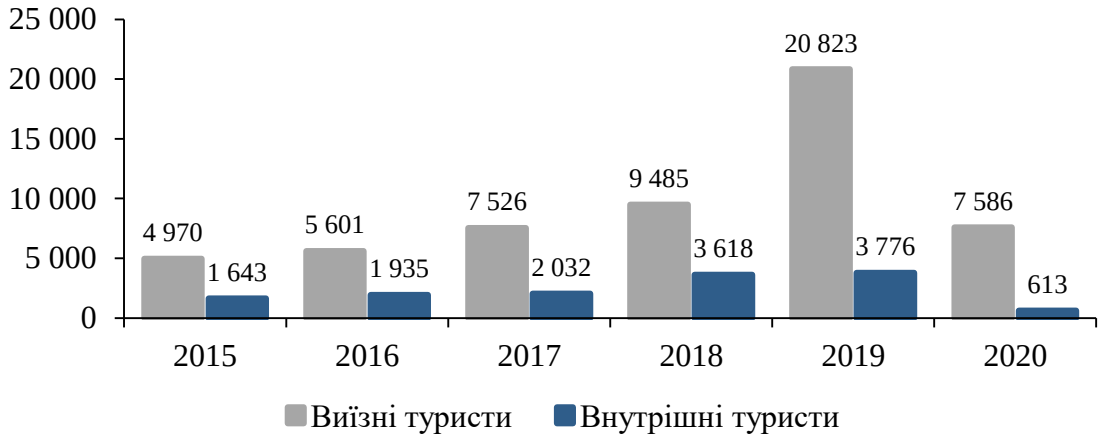

Рис. 3.1. Туристи, обслуговані туроператорами і турагентами Тернопільської області, осіб

Джерело: побудовано автором за [4]

Мережа КЗР юридичних осіб скорочується: з 15 у 2019 році до 9 у 2025 році, кількість місць у них – з 1392 до 829. Кількість випадків прибуття у 2025 році (26 305) перевищила рівень 2022–2023 років і зросла на 11,2 % порівняно з 2024 роком, серед них 119 прибуттів іноземців із 24 країн [5]. Ці дані не охоплюють фізичних осіб-підприємців: за інформацією громад, станом на 01.09.2025 в області діяли 140 закладів розміщення (21 з них відкрито у 2021–2025 роках) та 62 садиби сільського зеленого туризму [11, с. 5].

Найповніший ряд за воєнні роки дає туристичний збір (рис. 3.2). За 2016–2024 роки його надходження зросли в 8,3 раза, середньорічний темп приросту становив 30,2 %. Суми номінальні: з 2019 року ставку збору прив’язано до мінімальної заробітної плати [9, ст. 268], тому частина зростання пояснюється її підвищенням. Після падіння 2020 року на 45,2 % збір зростав щороку і у 2024 році досяг 1985,6 тис. грн (28,2 % до 2023 року). Частка області в надходженнях туристичного збору України становила 0,83 % у 2022 році, 0,70 % у 2023 році і 0,73 % у 2024 році [1; 13, с. 145]. За даними програми 2026–2027 років, у 2024 році збір сплачували 26 громад, а найбільшу частку приросту дали Тернопільська міська, Великоберезовицька селищна та Почаївська міська громади, де зосереджено багато закладів розміщення [11, с. 6].

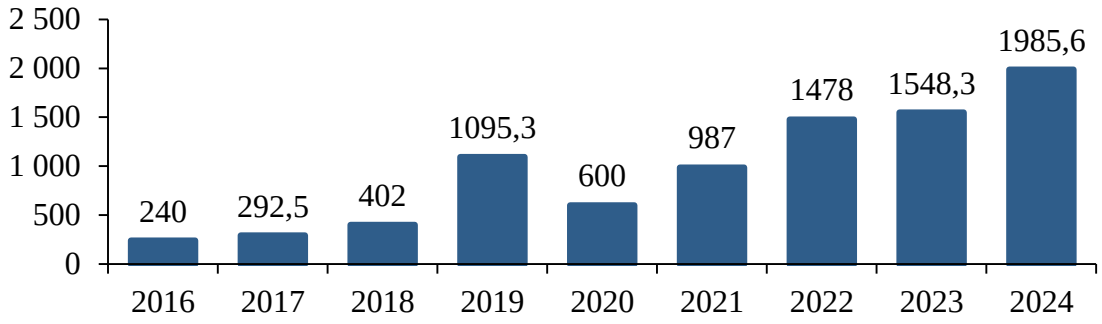

Рис. 3.2. Надходження туристичного збору до місцевих бюджетів Тернопільської області, тис. грн

Джерело: побудовано автором за [13, с. 145; 11, с. 5]

3.2. Реалізовані проєкти та їх результати

Основні проєкти 2018–2025 років наведено в таблиці 3.2. Їх результати переважно продуктові й маркетингові; фінансували їх гранти (УКФ, UCORD, Interreg) і бюджети, найбільша відома сума – «Дальній» пляж (22,8 млн грн). Ефект у туристичних потоках прямо не виміряний; непрямі ознаки дають дані КЗР і туристичного збору.

Таблиця 3.2

Реалізовані проєкти у сфері туризму Тернопільської області

Проєкт, програма	Результат
«Туристичні магніти України»	понад 20 громад, бренди «Замки Тернопілля», «Печери Тернопільщини», «Тепле Поділля» та ін. [11, с. 3]
Проєкти УКФ, 2021–2025 рр.	8 проєктів: модернізовано експозицію печери Вертеба, створено музей Федоровича у с. Вікно, інклюзивну виставку «Замки Тернопілля» (11 пам’яток), 3D-тури з аудіосупроводом [11, с. 4]
«Надихнись Україною», «Тернопільщина туристична – родинам Героїв»	30 екскурсійних подорожей, близько 1500 учасників загалом [11, с. 3]
Туристичні кластери	«Княжий град – запрошує» (Теребовля, 2018 р.); меморандум 15 громад Чортківського району про кластер «Тепле Поділля» (2023 р.) [13, с. 143]
Гранти UCORD «Кластери Відродження» (2025 р.) та Interreg NEXT «Польща – Україна 2021–2027»	2 проєкти UCORD: «Віста Збруча. Спадщина старого кордону», «Тепле Поділля. Нові культурні шляхи»; проєкт «Нове життя історичних парків: Тарнобжег / Вишнівець» [11, с. 4]
Інфраструктура маршрутів	НПП «Кременецькі гори»: 8 маршрутів (21 км), 4 веломаршрути (200 км); НПП «Дністровський каньйон»: екостежка 5,5 км; стоянка автобусів у Кременці; 50 табличок з QR-кодом [2, с. 32–33]
Реконструкція «Дальнього» пляжу, Тернопіль	7,8 млн грн державного і 15 млн грн місцевого бюджетів [2, с. 31]

Джерело: складено автором за [2; 11; 13]

4. ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ ЗА ВИДАМИ

4.1. Види туризму, місцевості та їх особливості

Основні місцевості 19 видів туризму показано на рисунку 4.1, повний перелік наведено в таблиці 4.1 (номери на карті відповідають рядкам таблиці).

Рис. 4.1. Карта місцевостей розвитку видів туризму в Тернопільській області

Джерело: побудовано автором за табл. 4.1; межі області та районів – OpenStreetMap

Таблиця 4.1

Інноваційні аспекти розвитку туризму в Тернопільській області за видами

№	Вид туризму	Місцевість	Особливості та інноваційні аспекти
1	Археологічні тури	Печера Вертеба, с. Більче-Золоте	Єдиний в Україні підземний музей трипільської культури [13, с. 143]; оновлена експозиція за підтримки УКФ [11, с. 4]
2	Палеонтологічні екскурсії	Заповідник «Медобори», селище Гримайлів	Частина міоценового бар'єрного рифу (Товтри); у відкладах рифу біля м. Городок (Хмельницька обл.) описано 26 видів викопних риб [15]; у 2021 р. знищено пам'ятку в с. Галущинці [7]
3	Етнічний туризм	Монастириська громада	Лемківська культура: форум «ЛемЕТНОмандри» біля Монастириськ (2023 р.) [2, с. 34], бренд «Дзвони Лемківщини» [13, с. 142]
4	Ностальгічний туризм	Бучач, Збараж	Бренди «Бучач не місто, а антикварний салон», «Збараж полікультурний» [13, с. 142]; квест «Збараж на перехресті трьох культур» [2, с. 34]
5	Етнографічний туризм	Борщів, с. Великий Ходачків	Бренд «Борщівська вишиванка» [13, с. 142]; етнопарк «Агроленд» [13, с. 144]

Продовження таблиці 4.1

№	Вид туризму	Місцевість	Особливості та інноваційні аспекти
6	Релігійний туризм	Почаїв	Почаївська Свято-Успенська лавра; разом із Зарваницею та Язловцем приймає мільйони туристів щороку [13, с. 143]
7	Осередки паломництва	Зарваниця, Язловець	Марійський духовний комплекс у Зарваниці, Язловецький монастир [13, с. 143]
8	Медичний туризм	Курорти області, Ланівці	Попит на реабілітацію воїнів і ветеранів на курортах [13, с. 145]; проєкт простору «Соляна вежа» (грант ПРООН) [13, с. 144]
9	SPA-курорти	Микулинці, Конопківка, Гусятин, Заліщики	Бальнеологічні ресурси; відновлення санаторно-курортних об'єктів [13, с. 145, 237]
10	Військовий туризм	Залізці, долина Збруча	Веломаршрут фортифікаціями Першої світової війни [2, с. 33]; проєкт «Віста Збруча. Спадщина старого кордону» [11, с. 4]
11	Воєнний туризм	Збаразький замок	Реконструкція штурму замку 1649 р. до 370-річчя битви (2019 р.), проєкт конкурсу «Малі міста – великі враження» [8]
12	Хобі-туризм	с. Швейків, Кременець	Маршрут зі смаком вина та сидру ТОВ «Швейків ТМ» [2, с. 32]; гастроподія «Гречаний вареник» [2, с. 34]
13	Пригодницький і екстремальний туризм	НПП «Дністровський каньйон», Заліщики	Каньйон 250 км, Джуринський водоспад до 17 м [13, с. 142]; кластер «Тепле Поділля» [13, с. 143]
14	Водні види екстремального туризму	р. Дністер біля с. Устечко (НПП «Дністровський каньйон»)	Багатоденні сплави за погодженими маршрутами [2, с. 32, 34]; стоянки на водних маршрутах [11, с. 11]
15	Наземні види екстремального туризму	Печери Кришталева, Млинки, Нагірянська	Продукт «Печери Тернопілля» [13, с. 143]; 3 веломаршрути ТІЦ Теребовлі [2, с. 32]
16	Гірські види екстремального туризму	НПП «Кременецькі гори»	8 еколого-туристичних маршрутів (21 км) [2, с. 32]; скелі Словацького [10, с. 5] – ніша для гірського туризму
17	Повітряні види екстремального туризму	Теребовля	Польоти на паратрайку в кластері «Княжий град – запрошує» [13, с. 143]
18	Екзотичні види екстремального туризму	Печера Оптимістична, с. Королівка	Потенційна ніша: експедиційні маршрути в найбільшій гіпсовій печері світу [13, с. 143]
19	Подієвий туризм	Бережани, Тернопіль	Артпростір у Бережанському замку (2023 р.) [2, с. 34]; відкриття туристичного сезону, форум «TernoTourism» [11, с. 5]

Джерело: складено автором за [2; 7; 8; 10; 11; 13; 15]

4.2. SWOT-аналіз і пропозиції щодо розвитку туризму

Результати аналізу зведено в SWOT-матрицю (табл. 4.2). Сильні сторони області пов'язані з унікальними ресурсами та їх спільним брендом. Слабкі сто-

рони стосуються масштабу ринку і керування: частка області в туристах України у 2020 році становила 0,35 %, мережа КЗР скорочується, програми недофінансовані, а потоки туристів з 2021 року не відстежуються.

Таблиця 4.2

SWOT-аналіз розвитку туризму Тернопільської області

Сильні сторони	**Слабкі сторони**
– перше місце в Україні за кількістю замків, Дністровський каньйон, гіпсові печери, центри паломництва – бренд «TERNOPIL*YA: new emotions» і 15+ локальних брендів – номінальне зростання туристичного збору в 8,3 раза за 2016–2024 рр. – тиловий регіон, відносно безпечний для внутрішнього туризму	– малий ринок: 0,35 % туристів України (2020 р.), 0,73 % туристичного збору (2024 р.) – скорочення КЗР з 15 до 9 (2019–2025 рр.) – недофінансування програм, стан місцевих доріг – немає даних про туристів після 2020 року; занижені індикатори
Можливості	**Загрози**
– внутрішній туризм і реабілітація ветеранів на базі курортів – гранти УКФ, UCORD, Interreg NEXT – цифрові продукти (3D, доповнена реальність) – транзит до Карпат і ЄС («Подільські ворота»)	– безпекові ризики й обмеження масових заходів – відтік населення і кадрів – руйнування природної спадщини (Галущинці, 2021 р.) – конкуренція сусідніх регіонів: Хмельницька обл. отримала 8,1 млн грн туристичного збору у 2024 р. [1]

Джерело: складено автором за табл. 1.1–3.2 і [1; 7; 11; 13]

На основі аналізу запропоновано такі заходи:

1) переглянути ціль 2.4 за туристичним збором: 2298,6 тис. грн у 2027 році за планом заходів (+5 % на рік) або 2642,8 тис. грн за консервативного приросту 10 % на рік, втричі нижчого за середній номінальний темп 2016–2024 рр.; додати показники розміщених осіб і ночівель;

2) щорічно публікувати дані громад про туристичний збір, а також дані КЗР і мобільних операторів [10, с. 6; 11, с. 15];

3) створити з бізнесом реабілітаційні тури для ветеранів на курортах;

4) об’єднати 3D-тури, доповнену реальність і QR-навігацію в один цифровий продукт;

5) створити геостежку Товтрами з палеонтологічними екскурсіями.

ВИСНОВКИ

1. Стратегія розвитку області на 2021–2027 роки відводить туризму оперативну ціль 2.4 (продукт «TERNOPIL*YA: new emotions» і його просування). Її ціль за туристичним збором на 2027 рік (1600,0 тис. грн) нижча за факт 2024 року (1985,6 тис. грн) і суперечить плану заходів (+5 % на рік).

2. Програма туризму 2016–2020 років профінансована на 60 %, програма 2021–2025 років виконана частково (12 екоакцій із 25, 7 прес-турів із 15 на 2021–2023 роки), а середньорічний плановий обсяг нової програми на 26,3 % менший.

3. До 2019 року ринок туроператорів зростав за рахунок виїзного туризму (84,6 % туристів), у 2020 році скоротився на 66,7 %. Мережа КЗР скоротилася до 9 закладів, а туристичний збір номінально зріс у 8,3 раза за 2016–2024 роки. Реалізовані проєкти (8 проєктів УКФ, 2 UCORD, Interreg NEXT, кластери громад, маршрути НПП) переважно продуктові й маркетингові, їх ефект у туристичних потоках не вимірюється.

4. Для 18 із 19 видів туризму визначено місцевості розвитку, для екзотичних – потенційну нішу. Пріоритети: перегляд індикаторів, моніторинг, реабілітаційний туризм, цифровий продукт і геотуризм у Товтрах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. До бюджету громад у 2024 році надійшло майже 273 млн грн туристичного збору / Державне агентство розвитку туризму України. 19.02.2025. URL: https://www.tourism.gov.ua/blog/do-byudzhetu-gromad-u-2024-roci-nadiyshlo-mayzhe-273-mln-grn-turistichnogo-zboru (дата звернення: 24.11.2026).

2. Довідка про стан виконання у 2021–2023 роках Плану заходів з реалізації у 2021–2023 роках Стратегії розвитку Тернопільської області на 2021–2027 роки. 2024. URL: https://oda.te.gov.ua/storage/app/sites/26/uploaded-files/%20виконання%20у%202021-2023%20роках%20плану%20заходів%20з%20реалізації%20у%202021-2023%20роках%20Стратегії%20розвитку%20Тернопільської%20області.pdf (дата звернення: 24.11.2026).

3. Інфографіка: туристична діяльність у Тернопільській області / Головне управління статистики у Тернопільській області. 2021. URL: https://www.te.ukrstat.gov.ua/files/infografika/ig_t1_2021.pdf (дата звернення: 24.11.2026).

4. Кількість туристів, обслугованих туроператорами та турагентами, за видами туризму / Головне управління статистики у Тернопільській області. URL: https://te.ukrstat.gov.ua/files/T/T1.htm (дата звернення: 24.11.2026).

5. Колективні засоби розміщення у Тернопільській області у 2025 році : статистичний бюлетень. Тернопіль : Головне управління статистики у Тернопільській області, 2026. URL: https://te.ukrstat.gov.ua/files/Bul/tyr_b1_2025.7z (дата звернення: 24.11.2026).

6. Колективні засоби розміщування (юридичні особи, відокремлені підрозділи юридичних осіб) / Головне управління статистики у Тернопільській області. URL: https://te.ukrstat.gov.ua/files/T/T4.htm (дата звернення: 24.11.2026).

7. На Тернопільщині знищили геологічну пам’ятку природи / Суспільне Тернопіль. 13.08.2021. URL: https://suspilne.media/155593-na-ternopilsini-znisili-geologicnu-pamatku-prirodi/ (дата звернення: 24.11.2026).

8. На Тернопільщині «штурмували» Збаразький замок / Укрінформ. 30.09.2019. URL: https://www.ukrinform.ua/rubric-tourism/2789934-na-ternopilsini-sturmuvali-zbarazkij-zamok.html (дата звернення: 24.11.2026).

9. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. Ст. 268. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17 (дата звернення: 24.11.2026).

10. Програма розвитку туризму в Тернопільській області на 2021–2025 роки : затв. рішенням Тернопільської обласної ради від 23.12.2020 № 44. URL: https://oda.te.gov.ua/storage/app/sites/26/регіональні%20цільові%20програми/pr-turyzm2021-25.pdf (дата звернення: 24.11.2026).

11. Програма розвитку туризму в Тернопільській області на 2026–2027 роки : затв. розпорядженням начальника Тернопільської обласної військової адміністрації від 07.10.2025 № 676/01.02-01. URL: https://oda.te.gov.ua/storage/app/uploads/public/68e/e45/87c/68ee4587c91b3008213760.pdf (дата звернення: 24.11.2026).

12. Стратегія розвитку Тернопільської області на 2021–2027 роки : затв. рішенням Тернопільської обласної ради від 03.12.2020 № 16. URL: https://oda.te.gov.ua/storage/app/sites/26/економіка/strategia-oblasti-na-2021-2027-roku.pdf (дата звернення: 24.11.2026).

13. Стратегія розвитку Тернопільської області на 2021–2027 роки в новій редакції та план заходів з її реалізації у 2025–2027 роках : затв. рішенням Тернопільської обласної ради від 24.06.2026 № 1667. URL: https://oda.te.gov.ua/storage/app/sites/26/uploaded-files/strategiia-rozvitku-ternopilskoyi-oblasti-na-2021-2027-roki-v-novii-redakciyi-ta-plan-zaxodiv-z-yiyi-realizaciyi-u-2025-2027-rokax.pdf (дата звернення: 24.11.2026).

14. Туристична діяльність в Україні у 2020 році / Державна служба статистики України. 2021. URL: https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/tyr/tyr_dil/tur_d_20ue.xlsx (дата звернення: 24.11.2026).

15. Schwarzhans W., Klots O., Ryabokon T., Kovalchuk O. A rare window into a back-reef fish community from the middle Miocene (late Badenian) Medobory Hills barrier reef in western Ukraine, reconstructed mostly by means of otoliths. *Swiss Journal of Palaeontology*. 2022. Vol. 141. Article 18. DOI: 10.1186/s13358-022-00261-3.